

03.12.2019

POL-2019-68136

Eduskunta
Lakivaliokunta

Lakivaliokunta keskiviikko 04.12.2019 klo 09:30 / KAA 1/2019 vp / Asiantuntijapyyntö

Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Helsingin poliisilaitokselta asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta, joka on otsikoitu "Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen".

Helsingin poliisilaitos kannattaa kansalaisaloitetta.

Perustuslain 2 luvun 7 § mukaan jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Silpominen loukkaa tätä perusoikeutta olennaisella tavalla.

Tyttöjen sukuelinten silpominen on jo rangaistavaa voimassa olevan pahoinpitelynä tai törkeänä pahoinpitelynä (Rikoslaki 21 luvun 5 § ja 6 §). Kansalaisaloitteen hyväksyminen ei toisi uusia tekoja rangaistavuuden piiriin eikä muuttaisi vallitsevaa oikeustilaa. Erilliskriminalisoinnilla on kuitenkin ennalta estävää signaalivaikutusta.

Koska kyse on päällekkäisestä kriminalisoinnista, lain soveltamisen helpottamiseksi on linjattava, kumpaa säädöstä sovelletaan. Lain soveltamisessa olisi samoin apuna tulkintaohje siitä, missä asemassa silpomisen kohteeksi joutuneen lapsen vanhemmat eli toimenpiteen mahdolliset teettäjät lähtökohtaisesti ovat rikosprosessissa. Lapsi tai nuori saatetaan toimittaa silvottavaksi ulkomaille, jolloin myös silpomisen teettämiseen voi osallistua suoraan tai epäsuoraan useita eri henkilöitä, joiden asemaa rikosprosessissa olisi tärkeä lain esitöissä selventää.

Tyttöihin kohdistuvan silpomisen erilliskriminalisoinnista keskusteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että myös poikien sukuelimiä silvotaan osin samanlaisista, kulttuuriin ja "puhtauden" tavoitteluun liittyvistä syistä sekä osana aikuistumis- tai siirtymäriittejä. Toimenpiteet tehdään yhtä lailla lapsen mielipiteestä välittämättä ja niiden vaikutukset ovat samalla tavalla peruuttamattomia, joskin tyttöjen sukuelinten silpomisessa vaikutukset voivat olla pahimmillaan erittäin vaikeat ja laajamittaiset. Kummassakin toimenpiteessä menetetään kuitenkin pysyvästi kudoksia sukuelinten alueelta. On siten tärkeää samassa yhteydessä arvioida, onko tarpeen rajata silpomisen erilliskriminalisointi koskemaan vain tyttöjä.

Suomessa syntyy vuosittain kymmeniä tai joidenkin arvioiden mukaan jopa satoja intersukupuolisia lapsia, joiden sukupuoli ei ole fyysisten sukupuoliominaisuuksien perusteella yksiselitteisesti määriteltävissä. Heille saate-

taan suorittaa lapsuusiässä toimenpiteitä, joissa fyysisiä ominaisuuksia muutetaan tytön tai pojan sukuelimiä vastaaviksi. Vaikka toimenpiteet tehdään terveydenhuollon ammattilaisten toimesta toisenlaisin motiivein eikä niihin liity samanlaista komplikaatioiden vaaraa kuin kansalaisaloitteessa tarkoitettussa silpomisessa, on kuitenkin korostettava, ettei näillekään lapsille jätetä valtaa päättää itse omasta kehostaan tai määritellä itse sukupuolielimiin liittyvää seksuaalisuuttaan.

Lain on oltava lähtökohtaisesti sukupuolineutraali. Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämisessä on pohjimmiltaan kyse perusoikeuden eli henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamisesta, ja saman perusoikeuden turvaaminen myös muiden lasten kohdalla on yhtä lailla taattava lainsäädännöllisesti.

Apulaispoliisipäällikkö

Heikki Kopperoinen

Rikoskomisario

Saara Asmundela

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 03.12.2019 klo 13:13. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

Poliisikomentaja Lasse Aapio